

Het Coronajaar 2020: augustus

Door [J.M.C.M. Smarius](#) - 19 december 2020
Geplaatst in [Coronavirus](#)

De een zegt dit. De ander dat. Experts zijn het nog steeds niet met elkaar eens. Wel leren ze van het virus. De gezondheidszorg piept en kraakt, het lijkt dweilen met de kraan open, de baas zegt dat de pandemie 'heel lang' gaat duren, duizenden betogers beginnen te protesteren tegen de maatregelen. Verder gaat het hier over mondkapjes, ventilatie, rellen, een klokkenluider, en seks door natuuristen.

1 augustus 2020: Quarantaine wordt niet verplicht voor reizigers uit risicogebied.

Reizigers die uit een gebied met negatief reisadvies komen, worden niet verplicht om in thuisisolatie te gaan. Het blijft een 'dringend advies' om twee weken thuis te blijven. Thuisquarantaine wordt voor terugkerende reizigers niet verplicht, het kabinet gaat wel onderzoeken of gecontroleerd kan worden of mensen zich eraan houden. Het kabinet had het Outbreak Management Team ook laten kijken naar de mogelijkheid om reizigers uit 'oranje' gebieden ook zonder klachten te laten testen. Er komt onderzoek hoe vliegtuigpassagiers steekproefsgewijs getest kunnen worden. Gekeken wordt wat voor invloed dit heeft op de capaciteit van de GGD'en, die de testen uitvoeren.

Het Coronajaar 2020: augustus

1 augustus 2020: [‘Heilige’ Britse gezondheidszorg NHS piept en kraakt onder gevolgen coronacrisis.](#)

Vandaag zouden in het door corona zwaar getroffen Verenigd Koninkrijk nieuwe versoepelingen ingaan. In plaats daarvan worden lokaal coronamaatregelen aangescherpt, worden mondkapjes op steeds meer plekken verplicht en moeten casino's langer dicht blijven. "We moeten nu op de rem staan", zei premier Johnson gisteren op een ingelaste persconferentie. Het aantal nieuwe besmettingen gaat in het Verenigd Koninkrijk voor het eerst sinds mei omhoog. Zijn regering kondigde nieuwe regels af voor de stadsregio Manchester - na Londen de grootste van het land - en twee andere regio's in Noordwest-Engeland. Mensen mogen daar niet meer thuis afspreken met mensen uit andere huishoudens. Die maatregel treft zo'n 4 miljoen mensen. Ondertussen neemt de woede onder zorgpersoneel toe. De National Health Service, de gratis gezondheidszorg in het land, piept en kraakt onder de gevolgen van de coronacrisis. Het officiële dodental wegens corona staat op meer dan 46.000, het hoogste ter wereld na de Verenigde Staten, Brazilië en Mexico.

1 augustus 2020: [Microbioloog: 'Alles ontsmetten is zwaar overdreven'.](#)

De kans dat het coronavirus via besmette oppervlaktes van mens naar mens overspringt is 'bijna onmeetbaar klein'. Bureaus en toetsenborden poetsen, winkelwagentjes ontsmetten en deurkrukken schoonvegen; het was waarschijnlijk allemaal niet nodig. Dat zegt hoogleraar microbiologie Emanuel Goldman in The Lancet. Volgens Goldman kan het virus alleen op een voorwerp overleven als het óf in zeer grote aantallen is 'aangebracht' óf in een zogeheten buffervloeistof. En die omstandigheden, door wetenschappers in verschillende eerdere studies gecreëerd om het virus te kunnen bestuderen, komen in het dagelijks leven niet voor. Een kuchje of nies bevat een fractie van de hoeveelheden virus die in een laboratorium werden gebruikt. Een test in 'levensechte omstandigheden' met het aan Covid-19 verwante Sars-virus, werd al in 2004 een teleurstelling. Pogingen om een oppervlakte te laten besmetten door een patiënt, liepen op niets uit: er was geen intact virus." Wachtrijen bij schoon te maken supermarktkarretjes en extra inzet van schoonmaakpersoneel in diverse kantoorpanden, is een zwaar overdreven reactie geweest. „Besmetting via een oppervlakte kan alleen als een besmette persoon erop hoest of niest en een ander binnen één à twee uur dat oppervlak aanraakt en dan nog is de kans ontzettend klein. De WHO erkende onlangs dat er niet eens één gedocumenteerd geval is van een coronabesmetting via een voorwerp, maar blijft desondanks hameren op 'het zekere voor het onzekere nemen' zolang niet bekend is hóe iemand besmet is geraakt.

1 augustus 2020: [Duizenden betogen in Berlijn tegen coronamaatregelen, aangifte tegen organisatie.](#)

In Berlijn demonstreerden duizenden mensen tegen de coronamaatregelen. De Duitse politie zegt dat er op het hoogtepunt 17.000 mensen op de been waren, maar volgens de organisatie waren het er veel

Het Coronajaar 2020: augustus

meer, ongeveer een miljoen. De meeste demonstranten houden geen afstand en hebben geen mondkapje op. Tegen de organisatie is aangifte gedaan: "niet naleven van de hygiënemaatregelen".

De politie heeft de demonstranten opgedragen naar huis te gaan, maar daar wordt vooralsnog geen gehoor aan gegeven. De politie wordt uitgejouwd en de demonstranten roepen 'wir bleiben hier'. De politie heeft aangekondigd in te grijpen als de demonstranten niet vertrekken. De demonstranten willen "terug naar de democratie" en willen af van "de maatregelen die ons zijn opgelegd", die in hun ogen veel te ver gaan.

De actievoerders komen uit verschillende hoeken: antivaxers (tegenstanders van vaccinaties), linkse intellectuelen, bezorgde ondernemers, bekenden uit het extreemrechtse milieu, complotdenkers, maar ook veel gezinnen liepen mee. De groepen willen met de demonstratie 'het einde van de pandemie' uitroepen. "Deze mensen zijn zo wantrouwend geworden over wat de media en regering ze vertellen, dat sommigen zelfs niet geloven dat er een virus is en dat er mensen doodgaan", zegt correspondent Judith van de Hulsbeek. "Die gaan ergens anders aan dood, denken zij." De betogers hebben bordjes bij zich, met: 'Wij komen uit Düsseldorf' en 'wij komen uit Stuttgart'. Als dit een superspread event blijkt te zijn, dan verspreidt het virus zich door het hele land. Op de demonstratie waren ook tegendemonstranten afgekomen. "Die riepen: 'nazi's raus, nazi's raus'". De demonstranten riepen dat mee. Ze vinden zichzelf geen nazi, scandeerden de leus gewoon mee. Ze willen het einde van de pandemie uitroepen, terwijl het aantal nieuwe besmettingen juist toeneemt."

2 augustus 2020: [WHO waarschuwt dat pandemie 'heel lang' gaat duren.](#)

Zes maanden nadat de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) de internationale noodtoestand uitriep, vanwege de uitbraak van het coronavirus, kwam de rampencommissie bij elkaar voor een evaluatie. Het gaat een 'hele lange' pandemie worden, was de conclusie. Een 'genuanceerde aanpak' is nodig om te vermijden dat er 'coronamoehheid' ontstaat, omdat de ziekte voortdurende sociale en economische druk legt op landen, klinkt het. "De WHO beschouwt het wereldwijde risiconiveau van Covid-19 nog steeds als erg hoog," zei de commissie. "We gaan ervan uit dat de pandemie nog lang zal duren. Het is dus belangrijk dat er een duurzame reactie is op het virus, zowel lokaal en regionaal als nationaal en wereldwijd." De WHO waarschuwde deze week dat de verspreiding van het virus nog steeds versnelt. Het aantal besmettingen is de afgelopen zes weken verdubbeld. Directeur bij de WHO, Tedros Adhanom Ghebreyesus, zei vrijdag: "Het is ontvullend om te bedenken dat er buiten China minder dan 100 besmettingen waren en geen enkele dode toen ik de wereldwijde noodtoestand uitriep." Hij vervolgt: "De pandemie is een gezondheids crisis die maar één keer per eeuw voorkomt. De effecten zullen we de komende decennia nog voelen."

2 augustus 2020: [Italiaans onderzoek wijst op grotere](#)

Het Coronajaar 2020: augustus

verspreiding coronavirus.

Bijna anderhalf miljoen Italianen, 2,5 procent van de bevolking, hebben antistoffen aangemaakt tegen het coronavirus. Dat is zes keer zoveel als het officiële aantal besmettingsgevallen, nu 248.229. Dat maakten het bureau voor statistisch onderzoek en het ministerie van Volksgezondheid bekend. Ze baseerden zich op serologische tests van 64.660 personen die daarvoor bloed hebben afgestaan. De onderzoekers constateerden grote regionale verschillen. In Lombardije, waar de epidemie in februari uitbrak, testte 7,5% van de bevolking positief op antilichamen tegen het coronavirus. Op Sicilië was dat 0,3%. 30% van de mensen wier immuunsysteem in actie kwam had geen ziekteverschijnselen. Het risico van verspreiding door mensen, die zelf niet weten dat ze besmet zijn, is aanzienlijk.

2 augustus 2020: Chinese virologe/klokkenluider vanuit schuiladres VS: 'Corona komt uit militair lab'.

Ze werkte aan een universiteit van Hongkong, weet dat daar 'mensen verdwijnen' en moest dus kiezen: óf 'de waarheid aan de wereld vertellen', of bij haar echtgenoot blijven. Ze koos voor het eerste. Nu deelt dr. Li Meng-Yan, ondergedoken in de Verenigde Staten, de eerste snippers van haar geheime onderzoek naar de afkomst van het coronavirus. Li Meng-Yan werkte aan de School of Public Health van de Universiteit van Hong Kong. Haar leidinggevende, een topwetenschapper die eerder op projectbasis als adviseur werkte voor de Wereldgezondheidsorganisatie, dr. Leo Poon, vroeg haar onderzoek te doen naar clusters van het coronavirus. „Maar de Chinese overheid weigerde experts van buiten het vasteland, ook wetenschappers uit Hongkong, om ter plaatse onderzoek te doen. Dus ik vroeg mijn vrienden om meer informatie.” Dr. Li zegt een uitgebreide groep wetenschappers in haar vriendenkring te hebben en toonde eerder reeds aan Fox News verschillende chatgesprekken met enkelen van hen, die onherkenbaar gemaakt werden uitgezonden. Zo ook een collega bij het Center for Disease Control and Prevention. Die kon al aangeven dat het virus van mens op mens overging, voordat de WHO dat erkende. De eerste bel die ging rinkelen.

Ze vertelde het aan haar leidinggevende, dr. Leo Poon. „Die knikte. En dat was het.” Drie dagen later meldde de WHO in een statement nogmaals dat het virus 'zich niet snel verspreidt tussen mensen'.

Ondertussen merkte ze dat de toon in het academische debat veranderde. Medici die zich hadden uitgesproken over het virus, werden terughoudender. De doctoren zeiden: 'We kunnen er niet over spreken, we moeten mondkapjes dragen.' Steeds meer mensen werden ziek. Dat werd opgemerkt in medische instellingen. „Ziekenhuismedewerkers waren bang, mensen binnen onderzoeksbureaus ook.” Op 16 januari bracht ze haar onderzoeksresultaten naar haar leidinggevende. „Die zei toen: zwijg erover en pas op. Ga geen rode lijn over. Wij komen in de problemen en zullen verdwijnen.”

Volgens Dr. Li was een andere WHO-adviseur, prof. Malik Peiris, ook op de hoogte. Die deed niets. Dr. Li was gefrustreerd, maar niet verbaasd. „Ik wist dat dit soort dingen gingen gebeuren, want ik ken de corruptie in dit soort internationale organisaties zoals de WHO en de Chinese overheid, en de Chinese communistische partij”, zei ze in juli nog tegen Fox News. „Ik accepteer het, maar ik wil niet dat deze

Het Coronajaar 2020: augustus

misleidende informatie de wereld over gaat." Een woordvoerder van de WHO benadrukte destijds dat prof. Peiris en dr. Poon voor bepaalde projecten werden ingehuurd door de WHO maar niet verbonden zijn aan de organisatie. Nadat dr. Li haar verhaal bij Fox had gedaan, waarin ze vooral uitweidde over hoe de Chinese autoriteiten en de WHO de kennis over de overdracht van het virus volgens haar achterhielden, heeft ze deze week nog meer weggegeven. Ze hield dinsdag een vraagesprek met Lude Press. Dat werd opgepikt door Taiwan News en vervolgens door Britse media. Li zei dat ze het virus tijdens haar onderzoek had teruggeleid naar een laboratorium van het Volksbevrijdingsleger. „Gedurende die tijd heb ik duidelijk vastgesteld dat het virus afkomstig was van een militair lab van de Communistische Partij”, vertelt ze, zonder het lab bij naam te noemen. „De Wuhanmarkt werd slechts gebruikt om de aandacht af te leiden.” Ook dat meldde ze aan haar leidinggevenden. Die deden niets. Aan anderen durfde ze het niet te melden. „Ik wist: als ik me uitspreek, kan ik zo verdwijnen, net als alle moedige protestanten in Hongkong. Ik kon ieder moment verdwijnen. Zelfs mijn naam zou niet meer bestaan.” Het voelde als haar plicht om zich tóch uit te spreken, 'voordat ik zou verdwijnen'. Een hectische periode volgde. Ze vroeg haar echtgenoot met haar naar de VS te vluchten en daar een nieuw leven te beginnen, maar eerst en vooral de waarheid aan de wereld te vertellen. De man, zelf ook gerespecteerd wetenschapper, stond aanvankelijk achter het onderzoek van Li, maar zag niets in het Amerika-plan. „Hij was enorm boos, probeerde mijn zelfvertrouwen in de kiem te smoren. Hij zei dat het ons allemaal de dood in zou jagen.”

Dr. Li ging toch. Eenmaal geland in Amerika klampte ze veiligheidsmensen aan. „Ik ben een covid-klokkenluider, jullie moeten me helpen”, zei ze. Ze sprak met de FBI. Nu heeft ze een schuiladres.

De universiteit in Hongkong bevestigt tegen Fox dat ze daar werkte, maar zegt dat men niets weet over haar onderzoek naar menselijke overdraagbaarheid. Wel is van Li een onderzoek in Nature bekend naar overdraagbaarheid van corona in hamsters. De universiteit zegt zich niet te herkennen in de beschuldigingen van Li. Dat is ook het standpunt van de WHO, en geldt als consensus binnen wetenschappers. De WHO ontkent dat fouten zijn gemaakt tijdens de eerste dagen van de uitbraak en weerlegt de claims van Li. De Chinese ambassade in de Verenigde Staten zegt nog nooit van haar gehoord te hebben.

3 augustus 2020 's avonds: [Zweedse corona-aanpak lijkt succesvol.](#)

Terwijl heel Europa een toenemende hoeveelheid coronagevallen telt, is het in Zweden nog rustig. De trend in Zweden lijkt duidelijk: de hoeveelheid coronabesmettingen die er elke dag bij komen neemt af, waar die in Nederland juist toeneemt. Toch is er kritiek, en doen alsof het nu allemaal de goede kant op gaat kan later misschien naïef blijken. De Zweedse overheid is niet bezorgd over een mogelijke tweede golf aan coronabesmettingen en gaat geen extra maatregelen nemen. Nele Brusselaers, epidemioloog bij het Karolinska Instituut in Stockholm, heeft kritiek op de Zweedse aanpak. Er zijn nog steeds zeer weinig extra maatregelen zoals een mondkapjesplicht op publieke plekken en in de zorg. Er zijn zeer weinig opgelegde maatregelen in Zweden, behalve bijvoorbeeld de afstandsregel. Maar heel wat Zweden zijn op vakantie voor drie tot vijf of zes weken.

Het Coronajaar 2020: augustus

3 augustus 2020: [Minder mensen laten zich in Nederland testen op corona.](#)

Het aantal mensen, dat zich heeft laten testen op het coronavirus, is vorige week gedaald. Tussen maandag 27 juli en zondag 2 augustus zijn bijna 102.000 mensen naar een testlocatie van de GGD'en gegaan voor een controle. Dat is 9% minder dan de week ervoor. Een verklaring voor de daling heeft de overkoepelende organisatie GGD GHOR Nederland niet. „Dat is koffiedik kijken. We zagen het aantal geteste mensen de vorige maand stijgen, tot ons genoegen. Nu neemt de vraag weer af, en dat is niet de bedoeling. “Blijf komen, blijf komen, blijf komen”.

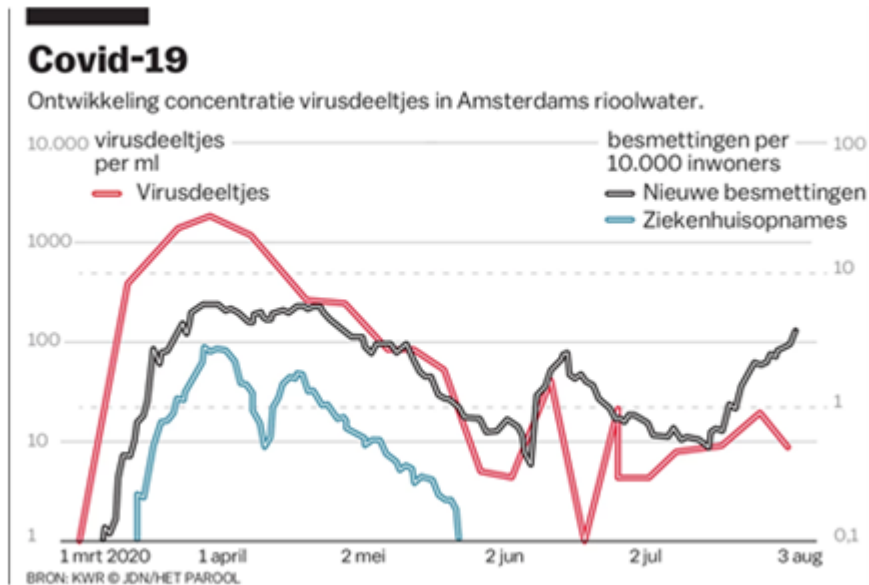
4 augustus 2020: [Minder corona in rioolwater Amsterdam: voor het eerst in een maand.](#)

De concentratie van het coronavirus in het Amsterdamse rioolwater is afgelopen week licht gedaald, voor het eerst in een maand. Dat kan erop wijzen dat ook het aantal besmettingen zal afnemen.

KWR, een kennisonderneming in de watersector, verricht al sinds eind februari metingen van o.a. het Amsterdamse rioolwater, waarbij men de concentratie erfelijk materiaal van het coronavirus meet. Die concentratie is een maat voor de besmettingsgraad onder de bevolking. Volgens Hans Ruijgers van KWR is er een duidelijk verband gebleken tussen de mate waarin het virus voorkomt in het rioolwater, het aantal registraties bij de GGD en het aantal ziekenhuisopnames. “De rioolwatercurve ‘reageert’ ongeveer een week eerder dan de andere twee. Dat is niet zo verrassend, want met het coronavirus besmette personen hebben de eerste dagen geen symptomen, maar scheiden het virus via de ontlasting wél uit, in het riool. Dit maakt het riool tot een vroeg waarschuwingssysteem.”

De rioolwatermetingen werken twee kanten op. Je kijkt in een achteruitkijkspiegel, want we praten hier over de metingen van vorige week woensdag. Door het verband is met de GGD-registraties, kijk je ook vooruit. Op langere termijn is er een duidelijke trend waar te nemen. Wie metingen vanaf begin maart naast elkaar legt, ziet concentraties van het erfelijk materiaal van het virus in het rioolwater aanvankelijk snel oplopen met een piek begin april. Nu blijkt dat er een lichte daling is ingezet.

Het Coronajaar 2020: augustus

5 augustus 2020: [Mondkapjesplicht in Amsterdam en Rotterdam.](#)

Het dragen van een mondkapje is vanaf vandaag verplicht op drukke plekken in Amsterdam en Rotterdam. De verplichting geldt voor iedereen van dertien jaar en ouder. In Rotterdam moeten mensen een niet-medisch mondkapje dragen op drukke locaties als de Coolingsingel, de Lijnbaan en de overdekte winkelcentra Alexandrium en Zuidplein. Mensen die in Rotterdam op straat geen mondkapje dragen in een gebied waar dit wel verplicht is, krijgen in eerste instantie alleen een waarschuwing. Wel worden ze gevraagd het gebied te verlaten. Boa's zullen 'coachend' handhaven en niet meteen een boete uitschrijven. Alleen in uitzonderlijke gevallen maken de handhavers een proces-verbaal op wegens het niet opvolgen van aanwijzingen van ambtenaren. In Amsterdam gaat de mondkapjesplicht in op de Wallen, de Kalverstraat, de Nieuwendijk en de markten op de Albert Cuypstraat en Plein '40-'45. De gemeente Amsterdam gaat voorlopig ook geen boetes uitschrijven. "We gaan mensen eerst aanspreken en doen er alles aan om ze te bewegen vrijwillig het mondkapje in de aangewezen gebieden op te zetten", liet de gemeente gisteren weten.

5 augustus 2020: GGD: [Het is dweilen met de kraan open.](#)

Mensen die naar feestjes gaan en daar nauw contact hebben met anderen, mensen die geen 1,5 meter afstand houden, mensen die weigeren in quarantaine te gaan, mensen die niet zeggen met wie ze de afgelopen tijd in contact zijn geweest. Nederlanders houden zich lang niet altijd aan de maatregelen tegen het coronavirus, en dat drijft GGD GHOR Nederland tot wanhoop. "Als mensen zich niet aan de gedragsregels houden is het dweilen met de kraan open", laat de overkoepelende organisatie van regionale gezondheidsdiensten weten. Het aantal coronagevallen is de afgelopen weken snel gestegen.

Het Coronajaar 2020: augustus

Begin juli werden in een week tijd ruim 400 nieuwe coronagevallen gemeld, afgelopen week waren het er bijna 2.600. De grootste brandhaarden zijn de vier grote steden en de regio's Midden- en West-Brabant (Breda, Tilburg en omstreken) en Hollands Midden (regio Leiden). De toename komt door "risicovol gedrag". Het gaat vooral om mensen die jonger zijn dan veertig.

5 augustus 2020: [Vertrouwelijk RIVM-rapport bevestigt gevaar verspreiding coronavirus via ventilatie.](#)

Een oorzaak van een enorme corona-uitbraak in verpleeghuis De Tweemaster in Maassluis, waarbij 6 bewoners overleden, is verkeerde ventilatie, blijkt uit een RIVM-rapport. In het ventilatiesysteem zijn delen van het virus ontdekt. Hoewel er streng bezoekbeleid was, het personeel chirurgische mondkapjes droeg en er gebruik wordt gemaakt van een modern ventilatiesysteem, werd het verpleeghuis hard getroffen door een corona-uitbraak. Op één afdeling werden 17 bewoners en 18 medewerkers ziek. Het virus kostte aan zes bewoners het leven. GGD Rotterdam-Rijnmond onderzocht het ventilatiesysteem na de grote uitbraak en rapporteerde daarover aan het RIVM. Uit dat onderzoek kwam naar voren dat er op het gaas van het ventilatiesysteem en de airco in een huiskamer van het verpleeghuis deeltjes van het coronavirus (SARS-CoV-2 RNA) zaten, blijkt uit een vertrouwelijke update van het RIVM.

Longarts Hans in 't Veen verdenkt ventilatiesystemen al langer als mogelijke verspreider van het virus en hoopt dat nu de laatste twijfel zal verdwijnen. "Dit is het missende puzzelstukje. Dit aangetoonde verband is hetzelfde als het vinden van DNA bij een misdrijf. Het bewijs is geleverd. Je moet wel heel krom redeneren als je nu nog denkt dat ventilatiesystemen geen rol spelen." Volgens het RIVM is er in dit verpleeghuis sprake van recirculatie van de lucht in één ruimte. "Er is via het ventilatiesysteem geen verbinding met andere kamers. Zowel de ingaande als de uitgaande lucht wordt door filters gezuiverd." Ventilatiesdeskundige Peter Uges noemt dat onzin. "Die ruimtes zouden moeten worden geventileerd met 100% buitenlucht." De filters houden het virus volgens hem niet tegen. "Het is nog beter om gewoon de ramen open te zetten."

7 augustus 2020: [Onderzoekers begrijpen iets beter hoe het coronavirus zich vermenigvuldigt.](#)

Onderzoekers van het Leids Universitair Medisch Centrum hebben hoogstwaarschijnlijk belangrijke informatie gevonden over hoe het coronavirus zich in het menselijk lichaam vermenigvuldigt. Het onderzoek is donderdag gepubliceerd in het wetenschappelijke tijdschrift Science. Hoe het virus zich in de cellen van besmette personen vermenigvuldigt, weten we nog niet precies. Onderzoekers van het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) hebben waarschijnlijk een ontbrekende schakel gevonden bij het begrijpen van dit proces. Deze ontdekking kan mogelijk gaan bijdragen aan de ontwikkeling van een medicijn tegen COVID-19. Hoe vermenigvuldigt het coronavirus zich?

Voordat je ziek wordt door het coronavirus, moet het virus eerst heel veel cellen in jouw lichaam

Het Coronajaar 2020: augustus

infecteren, hier zijn heel veel virusdeeltjes voor nodig. Maar een virus kan zelfstandig helemaal geen nieuwe virusdeeltjes maken. Een virus heeft hiervoor altijd cellen van een organisme nodig. Het coronavirus heeft dierlijke cellen nodig om zich te kunnen vermenigvuldigen. Onderzoekers van het LUMC proberen te doorgronden hoe dit vermenigvuldigen precies in zijn werk gaat. Ieder nieuw virusdeeltje bevat genetische informatie, dus het is voor een virus belangrijk dat er veel genetische informatie wordt gekopieerd.

Eric Snijder, hoogleraar moleculaire virologie aan het LUMC, legt uit dat ruim tien jaar geleden, bij virussen die lijken op dit coronavirus, bleek dat het vermenigvuldigen van genetische informatie van dit soort virussen niet zomaar op een willekeurige plek in de geïnfecteerde cel plaatsvindt. Het virus 'verbouwt' de geïnfecteerde cel en maakt aparte compartimenten, waarin het genetisch materiaal wordt vermenigvuldigd. Deze compartimenten lijken een beetje op bubbeltjes en bieden het virus waarschijnlijk twee voordelen. Ten eerste zijn de omstandigheden binnen de compartimenten waarschijnlijk gunstig voor het vermenigvuldigen van genetische informatie, zodat er makkelijker en sneller gekopieerd kan worden. Daarnaast zorgen de compartimenten er mogelijk voor dat het immuunsysteem minder snel doorheeft dat er iets misgaat en dat er dus een virus zich in een cel aan het vermenigvuldigen is. Er bleef nog steeds een raadsel openstaan. Om van genetische informatie een nieuw virusdeeltje te maken, moet de genetische informatie uit het compartiment komen en in de cel worden verpakt in een pakketje van eiwitten, vetten en koolhydraten. Snijder zegt dat ze bij het coronavirus niet goed wisten hoe de genetische informatie uit de compartimenten ging. De compartimenten leken geheel afgesloten, de wand van de compartimenten leek ondoordringbaar.

„Nu hebben we met behulp van nieuwe technieken toch een doorgang gevonden in de buitenkant van de compartimenten. Deze doorgang is heel klein 2 à 3 nanometer, maar dit is precies groot genoeg voor de genetische informatie om het compartiment te kunnen verlaten. Een nanometer is een miljardste van een meter.” Het is volgens Snijder waarschijnlijk dat genetisch materiaal via de gevonden doorgang het compartiment verlaat. „Maar, keihard bewijs ontbreekt nog, daar willen we verder naar gaan kijken. We willen de structuur die de doorgang vormt preciezer in kaart brengen.”

Uiteindelijk kan deze doorgang ook een aanknopingspunt voor medicatie tegen COVID-19 zijn. „We verwachten dat als je deze doorgang afsluit, het coronavirus zich niet meer kan vermenigvuldigen.”

7 augustus 2020: Jongerenreis eindigt met corona: 'Shotjes drinken, vreemden zoenen'.

„Ik sta echt perplex. Hoe kun je zo omgaan met zoiets ernstigs”, bries een Limburgse moeder nu haar dochter na thuiskomst via haar reisorganisatie te horen heeft gekregen dat iemand positief is getest. „De organisatie heeft de regels aan de laars gelapt. Dit was vragen om problemen.”

De 20-jarige studente was tot vorige week op een surfvakantie in Llanes in het noorden van Spanje. Toen de jongeren gingen stappen, droeg het Spaanse barpersoneel mondkapjes, maar van de jongeren werd dat niet gevraagd. „Het was gewoon uitgaan, zonder beperkingen. Over afstand houden werd

Het Coronajaar 2020: augustus

helemaal nooit gepraat. Verder werd er ook een spelletje georganiseerd waarbij je in combinatie met shotjes drinken een vreemde moest kussen. Dat is natuurlijk wel heel merkwaardig als je corona wil bestrijden." Klap op de vuurpijl was de terugreis, vertelt de moeder. „Ik kreeg appjes van mijn dochter die in de bus zat. Vlak bij mijn dochter zat iemand hevig te niesen en te snotteren. De prullenbak zat vol gebruikte zakdoekjes. Niemand droeg toen mondkapjes zoals op de heenreis.”

9 augustus 2020: [Anesthesiologen: Qua personeelsbezetting niet klaar voor nieuwe coronapie.](#)

Er is op dit moment te weinig kundig personeel om tijdens een tweede coronapie op de intensive cares (ic's) op te kunnen schalen én om de reguliere zorg dan gewoon door te laten gaan. Dat zegt Caroline van der Marel, anesthesioloog in het Rotterdamse Erasmus MC en voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Anesthesiologie. "Qua bemensing is er nu eenmaal niet genoeg operatiekamerpersoneel om zowel de opschaling van de ic als doorgang van de reguliere zorg te kunnen bewerkstelligen. De bedoeling is om tijdens een tweede piek de reguliere zorg zo veel mogelijk doorgang te laten vinden, maar daar zijn niet voldoende professionals voor."

9 augustus 2020: [Uitputting bij GGD door corona: 'Teams niet ingericht op lange en grote inzet'.](#)

GGD-teams die zich bezighouden met de bestrijding van infectieziekten zijn niet ingericht op grootschalig optreden zoals tijdens de coronacrisis. Bezuinigingen op de GGD hebben volgens crisiscoördinator Thérèse Claassen bij de GGD's Hart voor Brabant en West-Brabant hun weerslag op de slagvaardigheid. "De teams opereren normaal als een soort waakvlam op minimumniveau. Dan is er geen probleem, maar als er zoals nu langdurig moet worden opgeschaald, wordt het ingewikkeld." Zaterdag meldde Omroep Brabant dat het coronavirus Brabantse GGD-teams al uitputte voordat de eerste coronapatiënt in Nederland werd ontdekt. Wekenlange opschaling tijdens de voorbereidingen op de strijd tegen corona zorgden al in februari voor vermoeidheid.

10 augustus 2020: ['Krakers in Rotterdam vernielen centrum voor gehandicapten met corona'.](#)

Een groep krakers is onlangs een opvangcentrum voor verstandelijk gehandicapten in Rotterdam binnengedrongen en heeft meerdere vernielingen aangericht. Het pand staat op dit moment leeg.

11 augustus 2020: [Corona stabiliseert wereldwijd.](#)

Het aantal besmettingen met Corona is wereldwijd aan het afvlakken. Er komen een miljoen gevallen per vier dagen bij. In totaal zijn er nu 20 miljoen gevallen geregistreerd, 733.000 mensen zijn aan de ziekte overleden. Het ergst heeft de ziekte toegeslagen in de Verenigde Staten en Brazilië, waar bijna

Het Coronajaar 2020: augustus

de helft van alle sterfgevallen wereldwijd zijn geregistreerd. De VS heeft in absolute getallen het hoogste dodental: meer dan 160.000. Daar neemt het aantal zieken nog steeds exponentieel toe. Het duurde 94 dagen voor de eerste miljoen ziektegevallen waren geregistreerd, toen nog hoofdzakelijk in China. 70 dagen later stond de teller al op 10 miljoen gevallen. Zes weken later stond de teller op 20 miljoen. Het minst getroffen continent is Afrika, met een miljoen gevallen en 23.500 doden. De helft daarvan is in Zuid-Afrika, wat het vermoeden versterkt dat Afrikanen grotendeels immuun zijn.

11 augustus 2020: [Corona-quarantaineperiode kan misschien wel korter, zegt Van Dissel.](#)

De thuisquarantaineperiode kan mogelijk van 14 dagen naar 10 dagen. Dit zei RIVM-directeur Jaap van Dissel. 90% van de mensen krijgt binnen tien dagen na een besmetting klachten. Een kortere quarantainetijd is minder belastend. Mensen houden zich er dan beter aan, is het idee.

12 augustus 2020: ['Coronavirus overleeft zelfs de diepvries'.](#)

Het heeft er alle schijn van dat het coronavirus zelfs de diepvries overleeft. Na de recente uitbraak in Nieuw-Zeeland onderzoekt de lokale RIVM of het virus via een vrachtschip is binnengekomen en zo een familie van vier heeft geïnfecteerd. De plotselinge, onverwachte uitbraak heeft wetenschappers versteld doen staan. Die waren er zeker van dat de besmetting onmogelijk veroorzaakt kon worden via mens tot mens. Het onderzoek richt zich vooral op de werkplek van de man uit de familie. Die werkte in een vriespakhuis waar nu elk stukje oppervlak van wordt nagegaan of daar het virus opzit. Men weet dat het virus enige tijd kan overleven in een gekoelde omgeving.

Het vriespakhuis maakt deel uit van een wereldwijde keten van het bedrijf Americold, dat pakhuizen bezit in de VS, Canada, Argentinië en Australië. Alle werknemers van het bedrijf zijn inmiddels naar huis gestuurd. Ook vanuit China komen aanwijzingen dat het virus de diepvrieskou kan overleven. Zo is het verscheidene keren aangetroffen op de verpakkingen van ingevroren zeevis. Wetenschappers hielden er al rekening mee dat het virus ook de diepvries zou kunnen overleven hoewel er nog weinig aanwijzingen zijn dat diepvriesvoedsel een grote bron van besmettingen is. Andere virussen uit de coronafamilie blijken het wel twee jaar te kunnen uithouden bij temperaturen onder de min 20° Celsius.

12 augustus 2020: [Waar is iemand besmet geraakt met corona? GGD weet het steeds minder goed.](#)

Een volle kroeg, een kerkdienst of gewoon thuis. Overal kun je besmet raken met het coronavirus. Het RIVM probeert in samenwerking met GGD's zo goed mogelijk in kaart te brengen waar mensen besmet raken. Dat blijkt mede door de toename van het aantal besmettingen steeds moeilijker. Sinds 4 mei wordt bij wie positief test op corona onderzoek gedaan naar waar deze vermoedelijk is besmet. Het aandeel besmettingen waarbij duidelijk wordt wat de bron is, wordt steeds kleiner. Op 7 juli was

Het Coronajaar 2020: augustus

van 56% van alle gevallen sinds 4 mei een bron bekend. Inmiddels is dat voor het eerst minder dan de helft. Bij het grootste deel is dus geen locatie bekend. Dat kan zijn omdat het onderzoek niet is gedaan of niets heeft opgeleverd, maar ook omdat mensen weigeren mee te werken en contacten verzwijgen. Door het bron- en contactonderzoek dat de GGD's na een besmetting uitvoeren, komen veel zogeheten clusters van besmettingen in beeld en kan er snel gehandeld worden. Zo kan een café of school tijdelijk gesloten worden en kan aan bezoekers gevraagd worden zich te laten testen. Als het aandeel besmettingen stijgt waarvan de bron niet bekend is, kan dat 'n aanwijzing zijn dat het virus niet meer onder controle is. Zorgelijke ontwikkeling volgens de Inspectie voor Gezondheidszorg. Wim Schellekens. "In de gemeenschap vinden besmettingen plaats die buiten ons zichtveld vallen. Dan komt er een golf aan nieuwe besmettingen en dan kunnen de GGD's het echt niet meer aan.

Het bron- en contactonderzoek is onze verdedigingslinie. Als de GGD's het niet meer aankunnen, breekt de dijk door. Als we dit niet beter aanpakken verliezen we controle en zijn we terug in maart."

12 augustus 2020: [Worden mensen nog net zo ziek van het coronavirus?](#)

Italiaanse artsen beweren dat Covid-19 in kracht is afgenomen. Worden mensen die besmet worden nog net zo ziek als in het begin? Nee, zegt Alberto Zangrillo, hoofd van het San Raffaele-ziekenhuis in Milaan. Hij vergeleek patiënten die in mei in het ziekenhuis lagen met patiënten van twee maanden eerder. Volgens Zangrillo is het aantal viruscellen bij patiënten sterk afgenomen. Matteo Bassetti, zegt dat hij het virus in kracht ziet afnemen. "Het is duidelijk dat Covid-19 nu een andere ziekte is". Is het virus inderdaad minder heftig geworden? Daarvoor is geen bewijs, claimen WHO en experts. "Op het gebied van het overdragen van het virus is niets veranderd, en ook op het gebied van de ernst van de ziekte zelf is niets veranderd", zegt WHO-epideminologe Maria Van Kerkhove. Volgens het RIVM is het niet ongewoon voor virussen om te muteren. Tijdens verspreiding verandert een beetje in het DNA van het virus. Het muteren kan twee kanten op gaan. Het coronavirus kan milder worden, maar ook ernstiger. Het RIVM heeft niet de indruk dat het virus nu een mildere vorm heeft.

13 augustus 2020: [WHO: geen bewijs voor verspreiding coronavirus via eten.](#)

De Wereldgezondheidsorganisatie benadrukt dat er geen bewijs is dat het virus zich kan verspreiden via voedsel. De WHO reageerde op berichten dat het coronavirus is aangetroffen in geïmporteerd bevroren voedsel op verpakkingen van levensmiddelen in China. Honderdduizenden verpakkingen zijn getest op het virus. Dat zou in 'minder dan tien' gevallen zijn aangetroffen.

14 augustus 2020: [De Jonge: signaal GGD gemist, maar](#)

Het Coronajaar 2020: augustus

waarschuwing had duidelijker gekund.

De GGD Rotterdam-Rijnmond heeft op 24 juli al gewaarschuwd dat het aantal besmettingen zo snel opliep, dat het goed uitvoeren van het bron- en contactonderzoek in het geding zou kunnen komen.

Het ministerie van Volksgezondheid heeft een waarschuwing gemist van de GGD in Rotterdam, erkent minister De Jonge. Maar de waarschuwing had ook wel wat explicieter gekund, vindt hij.

“Het signaal uit het memo is toen niet opgepikt”, zegt de minister. Hij vindt ook dat de Rotterdamse GGD een signaal “via de voordeur” had kunnen geven, aan de landelijke GGD of het ministerie.

14 augustus 2020: Omwonenden: Schilderswijkrellen: 'Doorgeslagen na maanden corona-verveling'.

Verveling is duidelijk omgeslagen in vandalisme. Honderden stenen en vuurwerk gooiende jongeren hielden flink huis in de wijk. De politie arresteerde uiteindelijk twintig relschoppers.

15 augustus 2020: 'Doorpakken bij bestrijden coronavirus'.

Nederland moet doortastender zijn bij het bestrijden van het coronavirus. Toen covid-19 zijn entree deed in dit land, was er nog enig excuus voor onze trage reactie. Tenslotte was het virus nieuw, al was er ook toen al reden je af te vragen waarom wij niet leerden van de fouten in het buitenland.

We verdoen onze tijd met discussies over politiek en privacy en wéér ontbreekt het besef dat het fout gaat. En de grote klappen van het openen van de scholen en de combinatie van griep met corona moeten nog komen. Op een gegeven moment heet het geen polderen meer, maar besluiteloosheid.

15 augustus 2020: Ministerie en GGD wisten al in mei dat bron- en contactonderzoek langer duurde.

Ministerie van Volksgezondheid en de GGD wisten op 15 mei dat de bron- en contactonderzoeken veel meer tijd in beslag zouden nemen dan in het opschalingsplan stond dat diezelfde dag was gepresenteerd. Het moest gemiddeld zeker acht uur zijn, en niet vijf uur zoals in het plan stond.

15 augustus 2020: Huisartsen zagen hartinfarcten over het hoofd tijdens coronacrisis.

Patiënten met een hartinfarct of hartfalen werden onterecht in quarantaine gezet omdat huisartsen dachten dat ze corona hadden. Cardiologen willen dat huisartsen alerter zijn.

Het Coronajaar 2020: augustus

17 augustus 2020: [Vermoedelijk wél langdurige immuniteit tegen corona, ook na milde klachten.](#)

Een nieuwe studie komt tot de bemoedigende conclusie dat coronapatiënten voldoende immuniteit opbouwen om een tweede besmetting te voorkomen, zelfs als ze enkel lichte klachten hadden. Daarover schrijft The New York Times. Wetenschappers van o.a. de universiteit van Washington zien tekenen van een sterke, langdurige immuniteit tegen Covid-19, zelfs bij besmette mensen die enkel milde symptomen ontwikkelden.

Uit meerdere studies blijkt dat het lichaam reageert zoals het zou moeten reageren: ook maanden na de infectie zijn er nog voldoende antilichamen om het virus af te weren. "De dingen werken echt zoals het hoort," zegt immunoloog aan de universiteit van Arizona, Deepta Bhattacharya. Hoewel onderzoekers nog niet kunnen voorspellen of de immuunreactie blijvend is, beschouwen veel experts het als een welkome indicatie dat de 'ijverigste' cellen van het lichaam gewoon hun werk doen en zo het coronavirus tegenhouden bij een tweede blootstelling.

17 augustus 2020: [Virus waart vaak rond in kleine kring.](#)

Driekwart van de zogeheten clusters, een groep mensen die waarschijnlijk door een en dezelfde persoon zijn besmet, telt maar drie tot vijf personen. Driekwart van de 333 clusters die tot begin vorige week zijn gevonden, is verbonden met thuis, een borrel of het werk. Vooral de eigen haard is op dit moment dé besmettingshaard, goed voor 40 procent van de 'coronaclusters'. Gemiddeld zitten in de thuisclusters zo'n 4 besmette personen, maar er is er ook een gevonden met 15 personen - wat beelden oproept van een familiediner. Zo'n thuiscluster kan weer nieuwe clusters scheppen.

18 augustus 2020: ['Patiënten met longziekte COPD gebaat bij lage dosis morfine'](#).

Patiënten met een ernstige vorm van de longziekte COPD hebben baat bij een dagelijkse lage dosis morfinetabletten, maakte de Universiteit Maastricht bekend. Morfine vermindert het gevoel van kortademigheid, waardoor de kwaliteit van leven van patiënten verbetert.

18 augustus 2020 's avonds: [Amsterdam UMC vindt antistoffen tegen coronavirus in moedermelk.](#)

De moedermelk van vrouwen die een Covid-19 infectie hebben doorgemaakt, bevat antistoffen tegen het coronavirus. Dat blijkt uit onderzoek van het Emma Kinderziekenhuis van Amsterdam UMC in samenwerking met andere instituten. Onderzoekers gaan nu kijken of de melk bruikbaar is om coronabesmettingen te voorkomen, zoals bij kwetsbare groepen zoals ouderen, tijdens een tweede golf. Na het verwarmen van de melk (pasteuriseren) zijn de antistoffen nog aanwezig. Belangrijk,

Het Coronajaar 2020: augustus

omdat moedermelk pas na pasteurisatie bruikbaar is voor andere personen.

20 augustus 2020: ['Coronabeleid overheid verdeelt het land in twee kampen'](#).

De steun onder de Nederlandse bevolking voor het coronabeleid van de overheid neemt af. Er is een groeiende kloof tussen mensen die het beleid te streng vinden en mensen die vinden dat de overheid te weinig doet. Beide kampen zijn sinds maart verdubbeld in omvang. Ruim 4 op de 10 Nederlanders zeggen geen vertrouwen te hebben in het beleid van het RIVM en het kabinet. In maart was dat 15%.

20 augustus 2020: [Arrestaties verricht en agent gewond bij coronaprotest in Den Haag.](#)

De politie heeft meerdere personen opgepakt bij een demonstratie tegen coronamaatregelen. Een agent is gewond geraakt en meerdere agenten zijn belaagd. Het is onbekend hoeveel personen precies aan de demonstratie meedoen. Op beelden is te zien dat het ongeveer om vijftig tot honderd betogers gaat. Ze roepen onder meer: "Weg met de spoedwet!" Via sociale media zijn video's van confrontaties met de politie verspreid. Zo worden agenten op de Lange Poten weggedreven door een boze groep mensen. Ook worden flesjes water naar de agenten gegooid en wordt er geslagen met rugzakken. De Mobiele Eenheid (ME) is ingezet om het gebied schoon te vegen. Eerder werden de ingangen naar het Binnenhof en de Tweede Kamer afgesloten.

20 augustus 2020: [Kritiek op coronamaatregelen middelbare scholen: 'Dit kan zo niet'](#).

Nu de middelbare scholen weer zijn begonnen, groeit de kritiek op het coronabeleid voor tieners. Experts zeggen dat de maatregelen moeten worden aangescherpt, omdat de besmettingen onder jongeren tussen 15 en 19 jaar oplopen. Volgens de huidige regels hoeven jongeren tot 18 jaar geen afstand tot elkaar te houden. Tieners tussen de 15 en 19 jaar spelen zeker een rol bij verspreiding.

21 augustus 2020: [Nieuwe besmettingen op nertsenbedrijven zijn groot raadsel.](#)

Deskundigen uit het Outbreak Management Team Zoönosen (OMT-Z) tasten in het duister waarom er nieuwe besmettingen blijven opduiken op nertsenfokkerijen. Een verklaring is niet gevonden. Ruim een maand geleden werden de maatregelen aangescherpt om nieuwe besmettingen te voorkomen.

Het Coronajaar 2020: augustus

21 augustus 2020: Corona of niet: seks gaat in dit Franse dorp dag en nacht door.

In Frankrijks beroemdste naturistendorp - ook bekend om z'n losse seksuele mores - is corona uitgebroken. Rond de honderd bezoekers zijn besmet met het virus. Logisch? „In de avond rollen de lichamen hier over elkaar.” In Cap d'Agde hoef je niet lang te zoeken als je behoefte hebt aan wat lichamelijk contact. Corona of niet: seks gaat hier dag en nacht door. Le Glamour, op steenworp afstand van de zee, is trots is op haar '500 m2 aan knuffelruimte'. De privéclub heeft naar eigen zeggen zaaltjes 'voor stelletjes en voor trio's'. Iets verderop ligt La Palme Ré. Ook een privéclub, maar dan met grote ronde bedden en spiegels op alle muren. Club Balnéo - 'met gangbangruimte' - is de enige die al op de website waarschuwt: bij binnenkomst wordt van iedereen (op het voorhoofd) de temperatuur gemeten. Douchen is verplicht vóór je enige erotisch contact in gang zet.

23 augustus 2020: 1.000 demonstranten op Malieveld tegen maatregelen: 'Weg met de spoedwet'.

Zo'n duizend mensen hebben zich vandaag op het Malieveld verzameld om te demonstreren tegen de coronamaatregelen. Zij vinden dat de overheid met de maatregelen hun rechten schendt. Er is opgeroepen om vreedzaam te betogen, 1,5 meter afstand te houden en geen alcohol te nuttigen, omdat de politie anders de demonstratie zal beëindigen. De demonstranten protesteerden tegen de 1,5 meter afstand regel en tegen de plicht tot het dragen mondkapjes.

24 augustus 2020: Drukte bij teststraten: 'laat je alleen testen bij klachten'.

Steeds meer mensen laten zich testen op het coronavirus, en daardoor wordt het erg druk bij de testlocaties, en ook in de laboratoria waar onderzoekers moeten vaststellen of iemand inderdaad besmet is. In de afgelopen week zijn veel meer tests uitgevoerd dan in voorgaande weken. Het aantal afspraken lag ongeveer 40% hoger dan in de week ervoor, en in sommige regio's ging het nog sneller. „Laat je alleen testen bij klachten”, is de oproep waar het ministerie van Volksgezondheid.

26 augustus 2020: Het coronavirus: zo doen wij het in vergelijking met andere Europese landen.

Het lijkt erop dat 'we' er, ondanks al het gemakker, redelijk in slagen het coronavirus onder de duim te houden. Het aantal besmettingen daalt weer, de ziekenhuizen blijven grotendeels leeg. Op het gebied van virusbestrijding doen we het in elk geval niet heel beroerd. Het aantal besmettingen steeg in augustus vrijwel overal, en dat leidt op veel plaatsen weer tot strikter beleid. Qua aantal nieuwe besmettingen per 100.000 inwoners is Nederland een middenmoter, blijkt uit cijfers van het ECDC,

Het Coronajaar 2020: augustus

onderdeel van de EU. Zweden, België en Oostenrijk zitten in de buurt. Duitsland presteert beter.

29 augustus 2020: [Zorgen over overbelasting GGD-personeel.](#)

Hubert Bruls, voorzitter van het Veiligheidsberaad, maakt zich zorgen over de plannen van minister Hugo de Jonge voor opschaling van de testcapaciteit. Hij waarschuwt voor overbelasting van het GGD-personeel en andere uitvoeringsinstanties. "We zitten al zes maanden in crisisstand. We zien allemaal dat de GGD'en het heel druk hebben, maar hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld de boa's."

31 augustus 2020: [Kinderen zonder symptomen coronavirus toch wekenlang besmettelijk.](#)

Nieuw verontrustend Amerikaans onderzoek toont dat kinderen en jongeren die het coronavirus bij zich dragen zeer besmettelijk kunnen zijn zonder dat ze zelf verschijnselen vertonen. Artsen van het Children's National Hospital in Washington ontdekten dat de besmetting met het virus onder jeugdige dragers wekenlang kan duren zonder dat ze er iets, of slechts amper iets, van merken.

31 augustus 2020: [Scholen nu al bezorgd over winter: 'Klas naar huis sturen onvermijdelijk'.](#)

Schooldirecteuren maken zich zorgen over tekort aan personeel, nu in het hele land het schooljaar weer van start is gegaan. 83% van de 600 directeuren zijn bezorgd. Ze wijzen erop dat het al langer bestaande lerarentekort wordt verergerd door de coronacrisis. Zo zijn docenten uit de risicogroep afwezig en blijven ook mensen met milde klachten uit voorzorg thuis. Sommige scholen moeten leraren missen omdat ze langer dan 48 uur wachten op een test of de uitslag en daardoor niet inzetbaar zijn. De onderwijssector bepleit voorrang bij coronatests. Anders dreigen met de winter in aantocht grote problemen. Door het lerarentekort is er nauwelijks vervanging. Als het kouder wordt en er bij leraren meer verkoudheden spelen, kun je dan niet anders dan klassen naar huis sturen.